

Nr 315.

Av herr Eriesson i Näs m. fl., om utredning rörande en professur i landsbygdssociologi vid lantbrukshögskolan i Ultuna.

Den urbaniseringsprocess, som ständigt fortgår, har skapat och skapar alltfört speciella problem. Om lösningen på landsbygdens kulturproblem skulle ligga i att tätorterna utbyggas till kulturcentra som sträcka effektiva kommunikationsleder ut till varenda gård på landsbygden, så uppstår här en stark efterfrågan på människor utbildade att ge sig i kast med en hel rad organisatoriska, social-psykologiska och kulturella frågor. Sådana för dessa nya sociala problem utbildade socialarbetare skulle kunna få sin utbildning genom en professur i landsbygdssociologi. Agronomer t. ex. utbildas nu till specialister på husdjursskötsel, växtodling o. s. v., de affärsmässiga och ekonomiska förhållandena undersöka vi, växters och djurs livsbetingelser och trivsel ha vi länge visat stort intresse. Vi borde också intressera oss för *människornas* på landsbygden livsbetingelser och trivsel.

En landsbygdssociologisk institution skulle nämligen inte enbart utbilda vetenskapare — lika litet som någon annan samhällsvetenskaplig institution gör så — utan den skulle vid fil. kand.-stadiet ge en utbildning, som gjorde de studerande lämpligt utrustade för de speciella problem, som landsbygdslivet erbjuder. Självfallet skulle man där också bedriva vetenskapligt forskningsarbete, undersökningar, som skulle kunna få vidsträckt praktisk betydelse.

I övrigt hänvisas till författaren Gösta Carlbergs bok »Svensk landsbygd som kulturmiljö», s. 21—28 och 189—199.

Landsbygdssociologerna torde allmänt vara överens om att en landsbygdssociologisk institution bör ha en nära förbindelse med en agrarfakultet eller lantbrukshögskola. Samtidigt betonas, att den landsbygdssociologiska institutionen bör ha en god förbindelse med den allmänna sociologiska forskningen. Som förhållandena äro hos oss, borde en eventuell landsbygdssociologisk institution förläggas till lantbrukshögskolan. Den skulle där kunna betyda inte blott en specialutbildningsanstalt, utan även ett välbehövt komplement för dem som studera jordbrukets fackämnen, liksom en möjlighet till närmare förbindelse med Uppsala universitet, eftersom studerande vid universitetet skulle kunna följa undervisningen i landsbygdssociologi vid lantbrukshögskolan.

För att kunna förstå landsbygdens social-psykologiska och kulturella problem kräves det en god kännedom om den näring, som är den huvudsakliga på landsbygden, om jordbruket; landsbygdssociologien måste stå i ständig och nära kontakt med forskningsarbetet på de jordbruksvetenskapliga områdena.

Med stöd av vad ovan sagts hemställes,
att riksdagen måtte besluta om en utredning syftande till
att vid lantbrukshögskolan i Ultuna upprätta en professur
i landsbygdssociologi.

Stockholm den 26 januari 1950.

Gunnar Ericsson

i Näs.

J. Onsjö.

Harald Johnsson

i Skoglösa.

Anders Pettersson

i Dahl.